

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATSIŠAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-150/2020

2020 m. lapkričio 6 d. Nr. KT188-A-S173/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo, sekretoriaujant Vaivai Matuizaitėi,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvairstė pareiškėjų [duomenys neskelbiami], [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-150/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjai prašo iširti, ar Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymo 1 straipsnio 1 dalis, 5 straipsnio 1 punktą, Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo 3 straipsnio 2 punktą, 6 straipsnio (2018 m. gruodžio 6 d. redakcija) 1 dalis, 6 straipsnio 2 dalies 3 punktą (2019 m. gruodžio 17 d. redakcija) neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui, 38 straipsnio 6 daliai, 39 straipsnio 1 daliai, 52 straipsniui.

2. Pareiškėjai savo konstitucinių teisių pažeidimą sieja su Kauno apylinkės teismo 2019 m. birželio 12 d. sprendimu, kuriuo pareiškėjai *inter alia* priteistas išlaikymas nepilnamečiam vaikui, iki šis sukaks pilnametystės. Šiuo teismo sprendimu, be kita ko, nustatytas nepilnamečiam vaikui reikalingo išlaikymo dydis, kuris, jį sumažinus pagal Šalpos pensijų įstatymą ir Išmokų vaikams įstatymą vaiko gaunamomis išmokomis (šalpos neįgalumo pensija ir išmoka vaikui), paskirstytas taip: pareiškėja turi dengti 1/3 nepilnamečiam vaikui reikalingo išlaikymo sumos, o su nepilnamečiu vaiku negyvenantis tėvas – 2/3 nepilnamečiam vaikui reikalingo išlaikymo sumos.

Nesutikdama su priteisto išlaikymo suma ir tos sumos apskaičiavimo būdais, minėtą Kauno apylinkės teismo sprendimą pareiškėja apskundė Kauno apygardos teismui, kuris 2019 m. lapkričio 7 d. nutartimi Kauno apylinkės teismo 2019 m. birželio 12 d. sprendimą paliko nepakeistą.

Pagal pareiškėjos kasacinį skundą priimta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. balandžio

2 d. nutartimi Kauno apygardos teismo 2019 m. lapkričio 7 d. nutartis palikta nepakeista. Šioje nutartyje Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, įvertinęs pareiškėjų ginčijamas ir kitas su jomis susijusias Šalpos pensijų įstatymo ir Išmokų vaikams įstatymo nuostatas, be kita ko, pažymėjo, kad pagal minėtus įstatymus valstybės mokamos vaikui išmokos yra skirtos jo poreikiams tenkinti ir yra finansinė pagalba jį auginantiesiems tėvams; dėl to, teismui sprendžiant dėl iš tėvo (motinos) priteistino išlaikymo vaikui dydžio, nustatytas visas vaikui reikalingo išlaikymo dydis mažintinas pagal Šalpos pensijų įstatymą ir Išmokų vaikams įstatymą valstybės mokamomis vaikui išmokomis ir tik po to nustatytinos tėvų teiktino išlaikymo dalys, atsižvelgiant į kiekvieno iš jų turtinę padėtį.

3. Pareiškėjų prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. rugpjūčio 1 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

5. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją jis nesprenžia teisės aktų taikymo klausimų (*inter alia* 2011 m. rugsėjo 5 d. sprendimas, 2017 m. kovo 15 d. nutarimas, 2018 m. rugsėjo 20 d. sprendimas); teisės taikymo klausimus sprenžia institucija, turinti įgaliojimus taikyti teisės aktus; jei įstatymuose yra neaiškumų, dviprasmybių, spragų, tai pašalinti jas yra įstatymų leidėjo pareiga (*inter alia* 2012 m. balandžio 18 d. nutarimas, 2012 m. gegužės 11 d., 2014 m. kovo 13 d. sprendimai); įstatymų leidėjo neišspręsti teisės taikymo klausimai yra teismų praktikos dalykas (*inter alia* 2006 m. lapkričio 20 d., 2016 m. gegužės 9 d. sprendimai, 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT80-A-S75/2020). Prašymai išspręsti teisės taikymo klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2019 m. gruodžio 18 d. sprendimas Nr. KT75-A-S61/2019, 2020 m. sausio 22 d. sprendimas Nr. KT8-A-S8/2020).

6. Kaip minėta, pareiškėjai prašo ištirti, ar Šalpos pensijų įstatymo 1 straipsnio 1 dalis, 5 straipsnio 1 punktas, Išmokų vaikams įstatymo 3 straipsnio 2 punktas, 6 straipsnio (2018 m. gruodžio 6 d. redakcija) 1 dalis, 2 dalies 3 punktas (2019 m. gruodžio 17 d. redakcija) neprieštarauja Konstitucijai.

6.1. Iš pareiškėjų prašymo ir jo priedų matyti, kad pareiškėjai prašo pripažinti prieštaraujančiomis Konstitucijai tas Šalpos pensijų įstatymo ir Išmokų vaikams įstatymo nuostatas, pagal kurias šiais įstatymais reglamentuojamų išmokų gavėjas yra vaikas, o ne šeima ar vienas iš tėvų, su kuriuo nustatyta vaiko gyvenamoji vieta.

6.2. Įvertinus pareiškėjų prašymo turinį, pažymėtina, kad pareiškėjai iš esmės nesutinka su tuo, jog teismui sprendžiant dėl iš tėvo (motinos) priteistino išlaikymo vaikui dydžio, nustatytas visas

vaikui reikalingo išlaikymo dydis mažintinas pagal Šalpos pensijų įstatymo ir Išmokų vaikams įstatymą valstybės mokamomis vaikui išmokomis ir tik po to nustatomos tėvų teiktino išlaikymo dalys, atsižvelgiant į kiekvieno iš jų turtinę padėtį.

6.3. Taigi iš esmės pareiškėjams kyla abejonių ne dėl ginčijamų nuostatų atitikties Konstitucijai, o dėl atitinkamo jų taikymo ir aiškinimo teismuose, sprendžiant dėl iš tėvo priteistino išlaikymo vaikui dydžio, t. y. pareiškėjai iš esmės kvestionuoja ne jų nurodytų įstatymų nuostatų konstitucingumą, o teismo nutartimis priteisto išlaikymo vaikui iš tėvo sumą, kuri buvo apskaičiuota nuo tokio dydžio vaiko išlaikymui reikalingos sumos, kuri buvo sumažinta valstybės mokamomis vaikui išmokomis. Iš prašymo visumos matyti, kad pareiškėjų netenkina būtent toks priteistinos išlaikymo sumos apskaičiavimo būdas, taip pat teismų praktikoje pateiktas aiškinimas, kad valstybės mokamos išmokos yra skirtos vaiko poreikiams tenkinti.

6.4. Konstatuotina, kad iš prašyme nurodytų atskirų teiginių matyti, kad prašyme ištirti nurodytų Šalpos pensijų įstatymo ir Išmokų vaikams įstatymo nuostatų konstitucingumą yra keliamas ne ginčijamų teisės aktų atitikties Konstitucijai, o jų aiškinimo ir taikymo teismų praktikoje klausimas.

Vadinasi, toks prašymas nežinybingas Konstituciniam Teismui.

7. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

8. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjų prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjų [duomenys neskelbiami], [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-150/2020.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė
Gintaras Goda
Vytautas Greičius
Danutė Jočienė
Gediminas Mesonis
Vytautas Milius
Daiva Petrylaitė
Janina Stripeikienė
Dainius Žalimas